

Uluslararası Spor Organizasyonlarına Gönüllü Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi: Tanımlayıcı Araştırma

Examination of Volunteer Participation Motivations in International Sports Organizations: Descriptive Research

^{1b} Tanju KARA^a, ^{1b} Nilay UTLU^b

^aT.C. Millî Eğitim Bakanlığı, İstanbul, Türkiye

^bİstanbul Gedik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, İstanbul, Türkiye

Bu çalışma, UYSAD 10. Uluslararası Yönetim ve Sosyal Bilimler Kongresi'nde (15-16 Ekim 2022, Online) sözlü özet bildiri şeklinde sunulmuştur.

ÖZET Amaç: Spor organizasyonlarına gönüllü katılım, organizasyona finansal, kültürel ve sosyal açılardan fayda sağladığı gibi henüz iş gücüne katılım sağlamamış olan üniversite öğrencilerine de yeni kapılar açar. Bu nedenle, üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya yöneltecek motivasyonlara dair araştırmaların yapılması önemlidir. Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair genel motivasyon düzeylerinin, motivasyonlarına dair alt boyutların ve motivasyonlarını etkileyen demografik unsurların incelenmesidir. **Gereç ve Yöntemler:** Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden kesitsel tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, İstanbul'daki vakıf ve devlet üniversitelerinde eğitim gören 206 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verileri, Uluslararası Spor Organizasyonları için Gönüllü Motivasyonları Ölçeği ile elde edilmiştir. Normallik testi sonucuna göre nonparametrik testlerden Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis H testi ile analizler gerçekleştirilmiştir. **Bulgular:** Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya, spor sevgisi, değerlerin ifadesi, kariyer yönlendirme ve kişilerarası ilişkiler alt boyutlarında yüksek düzeyde; dışsal ödüller alt boyutunda ise orta düzeyde motivasyona sahip olduğu görülmüştür. Demografik değişkenlere dair yapılan analizlerde, öğrenim görülen üniversite çeşidine (devlet-vakıf) göre spor sevgisi, kariyer yönlendirme ve dışsal ödüller alt boyutları ile gönüllülük motivasyonu genelde vakıf üniversitesi öğrencilerinin lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuş, diğer değişkenlerde ise istatistiksel farklılığa rastlanmamıştır. **Sonuç:** Spor ile aktif olarak uğraşan gönüllülerin, gönüllülük motivasyonunun sosyal ve örgütsel olgularla bağlantısı olduğu, üniversite öğrencilerinin özellikle de vakıf üniversitesinde okuyanların ise gönüllülüğü kariyer aracı olarak gördüğü sonucuna ulaşılmıştır.

ABSTRACT Objective: Voluntary participation in sports organizations not only provides financial, cultural and social benefits to the organization, but also opens new doors to university students who have not yet joined the workforce. For this reason, it is important to conduct research on the motivations of university students to volunteer in sports organizations. The aim of the study is to examine the general motivation levels of university students about volunteering in sports organizations, the sub-dimensions of their motivation and the demographic factors that affect their motivation. **Material and Methods:** The research was carried out with the cross-sectional survey model, which is one of the quantitative research methods. The sample of the research consists of 206 undergraduate students studying at foundation and state universities in İstanbul. Research data were obtained with Volunteer Motivation Scale for International Sports Organizations. According to the results of the normality test, analyzes were performed with the Mann-Whitney U test and Kruskal-Wallis H test, which are non-parametric tests. **Results:** In the light of the findings of the research, university students' volunteering in sports organizations is at a high level in the sub-dimensions of love of sports, expression of values, career orientation and interpersonal relations; In the sub-dimension of extrinsic rewards, it was seen that he had a moderate level of motivation. In the analyzes made on demographic variables, a statistically significant difference was found in favor of foundation university students in general in the sub-dimensions of love of sports, career orientation and external rewards and volunteering motivation according to the type of university (state-foundation), while no statistical difference was found in other variables. **Conclusion:** It has been concluded that the volunteering motivation of the volunteers who are actively involved in sports is related to social and organizational phenomena, while the university students, especially those studying at a foundation university, see volunteering as a career tool.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası spor organizasyonları; gönüllü motivasyonu; motivasyon; gönüllülük

Keywords: International sports organizations; volunteer motivation; motivation; volunteering

Correspondence: Nilay UTLU
İstanbul Gedik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, İstanbul, Türkiye
E-mail: nilay.utlu@gedik.edu.tr

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences.

Received: 07 Apr 2023

Received in revised form: 19 Jun 2023

Accepted: 23 Aug 2023

Available online: 01 Sep 2023

2146-8885 / Copyright © 2023 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Gönüllülük, pratikte geniş bir alana sahip olması sebebiyle tanımlanmasında zorluklar yaşanan bir kavramdır. Bu sebeple araştırmacılar, gönüllülüğe dair bir çerçeve çizmek, belli anahtar kelimeler belirlemek yoluna gitmişlerdir. Bu anahtar kelimeler özgür irade, maddi kâr elde etmemek ve fayda olarak saptanmıştır. Gönüllülük, kelimenin anlamına uygun şekilde bir zorunluluk olmaksızın özgür iradeyle yapılan bir işi kasıtlı olarak yapmaktır. Gönüllü olan kişi kâr elde edeceği bir ücret almamaktadır. Son olarak gönüllünün yaptığı iş başka birisine ve/veya topluma fayda sağlıyor olmalıdır.¹

Sosyal hayatın birçok alanında yer alan gönüllülük, toplumların işleyişi için oldukça önemli bir hâle gelmiştir. Toplumun yararı için yapılan araştırmalar toplumdaki bireylerin birbirlerine olan güvenlerini artırmakta ve bireyler arası iş birliğini teşvik etmektedir. Gönüllülük sırasında bir araya gelen farklı gruplardan insanlar toplumun içindeki sosyal uyumun artmasına yardımcı olabilmektedir. Gönüllüler ortaya koydukları iş gücü ile devletlerin hizmetlerini destekleyici rol üstlenmektedir. Gönüllü iş gücü sunduğu hizmet aracılığıyla giderdiği ihtiyaçların yanında bu iş gücünün ücretsiz olması sebebiyle devletlerin ve organizasyonların ekonomilerine de katkı sunmaktadır. Birleşik Krallık'ta yürütülen bir araştırma, bir yıl içindeki gönüllü iş gücünün yaklaşık 40 milyar sterlin değerinde olduğunu ve bu oranla gayri safi milli hasılaya en büyük üçüncü katkıyı sunduğunu saptamıştır.¹ Devlet ve toplum nezdinde kritik önemi olan gönüllülük özel organizasyonlar içinde benzer bir önemi ve faydayı paylaşmaktadır. Spor organizasyonları da gönüllülerin sıkça yer aldığı ve organizasyonun işleyişinin büyük oranda gönüllülere dayandığı alanlardan birisidir. Gönüllüler, spor organizasyonları içerisinde ortaya koydukları nitelikli iş gücüyle organizasyonun kalitesini artırmaktadır.² Hem ekonomik hem de nitelik açısından sundukları katkılar sebebiyle spor organizasyonları bünyelerinde büyük oranlarda gönüllülere yer vermektedir. Uluslararası Olimpiyat Komitesi (2004, 2012) verilerine göre 2004 Atina Olimpiyatlarında 40.000, 2012 Londra Olimpiyatlarında 70.000 ve 2020 Tokyo Olimpiyatlarında ise 70.000'in üzerinde gönüllü yer almıştır. Gönüllülerin spor organizasyonlarında nicel ve nitel olarak bu denli büyük bir yerinin olması gönüllü motivasyonuna dair araştırmaların önemini artırmıştır.

Gönüllülerin, gönüllü olmaya dair motivasyon kaynaklarının belirlenmesi gönüllülük sürecinin daha iyi planlanmasını sağlayarak hem organizasyonun gönüllü hizmetinden aldığı verimi hem de gönüllünün sürece dair tatminini artırmaktadır. Gönüllülerin ihtiyaçlarını ve motivasyon kaynaklarını bilmek organizasyona, gönüllüleri bireysel özelliklerine ve ilgilerine uygun görevlere yerleştirme olanağı sunmaktadır.³ Niteliklerine uygun görevlere yerleştirilen gönüllüler daha yüksek kalitede hizmet sunabilmektedir, dolayısıyla verimlilik artmaktadır. Organizasyonun bu hizmetten daha fazla verim elde etmesi etkinliklerin kalitesini artırarak spor organizasyonunun ilişkili olduğu kuruluş, şehir ve ülkeye ekonomik ve toplumsal yarar sağlamaktadır.⁴ Bununla birlikte süreç boyunca kendilerine yönelik etkili insan kaynakları stratejileriyle karşılaşmış ve kendilerine uygun görevlere yerleştirilmiş gönüllülerin de sürece dair tatminleri artacak ve bir sonraki organizasyon için gönüllü olma motivasyonları olumlu yönde etkilenecektir.⁵ Bu bilgiler ışığında, bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair genel motivasyon düzeylerinin, motivasyonlarına dair alt boyutların ve motivasyonlarını etkileyen demografik unsurların araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda cevabı aranacak sorular aşağıda verilmiştir:

- Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutları, demografik değişkenlere bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutları, cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutları, öğrenim gördükleri üniversite çeşidine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutları, bölümlerine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt bo-

yutları, spor deneyimine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutları, spora başlama yaşına bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

SPORDA GÖNÜLLÜLÜK MOTİVASYONU

Spor gönüllüleri, organizasyonlar için merkezi bir konumda bulunmaktadır. Gönüllüler olmaksızın sporun ve spor organizasyonlarının mümkün olmayacağı düşünülmektedir.⁶ Spor gönüllülerinin katılım sebeplerini anlamak, bu katılımın devamını sağlamak için önemlidir.⁷

Caldwell ve Andereck, özel etkinlik gönüllüleri ile ilgili yaptıkları araştırmalarında gönüllülük için amaçlı, dayanışma ve maddi olmak üzere üç motivasyon kategorisi tanımlamıştır. Amaçlılık, faydalı bir şeyler yapmak ve topluma katkı sunmakla ilgilidir. Dayanışma; sosyal etkileşime, grup kimliğine ve ağ oluşturmaya dayanmaktadır. Maddi ise gönüllülük yapmak ile gelen avantajlar ve hatıralar gibi somut bireysel ödülleri içermektedir. Araştırma sonucunda en güçlü güdüler amaçlı boyutuna ait olan olurken, ikinci olarak dayanışma üçüncü olarak ise maddi güdüler gelmektedir.⁸

Williams ve ark., ev sahibi gönüllüler için en önemli motivasyon kaynaklarının millî takımı desteklemek, topluluk ruhunu geliştirmek ve topluluk imajını güçlendirmek olduğunu bulmuştur.⁹ Bir sonraki en önemli motivasyon ise ortak ilgi alanlarını paylaşan insanlarla sosyalleşme, açık havada olma ve yeni insanlarla tanışma fırsatı olarak bulunmuştur. En az önemli motivasyon kaynakları ise yarış becerisi geliştirme, ücretsiz teleferik biletleri, ücretsiz etkinlik hatıraları ve iş bağlantıları kurmak olarak saptanmıştır.

Farrell ve ark. spor gönüllülerinin motivasyonu ve tatminine dair yaptıkları araştırmaları sonucunda amaçlı, dayanışma, dışsal gelenekler ve bağlılık olmak üzere dört güdü kategorisi saptamışlardır.⁵ Amaçlı ve dayanışma kategorisi Caldwell ve Andereck'in araştırması ile uyumlu şekilde öne çıkarken, dışsal gelenekler ve bağlılık kategorileri bu araştırmada bulunmuş ve nispeten geri planda kalmışlardır.⁸

Dışsal gelenekler, spor etkinliklerini izlemek, boş zaman değerlendirmek ve aile geleneklerini devam ettirmek gibi dışsal motivasyonları içermektedir. Bağlılık ise kişinin gönüllü olmasına dair kendisinin ve çevresinin beklentilerini ifade etmektedir.

Bang ve Chelladurai, 2002 FIFA Dünya Kupasında gönüllü olan kişilerle bir araştırma yürütmüş ve bu araştırmada altı gönüllü motivasyon faktörü ortaya koymuştur:⁹⁻¹²

- Değerlerin İfadesi: Diğer insanları, toplumu ve etkinliğin başarısını önemsemek
- Vatanseverlik: Vatanına sevgi ve bağlılık duy-mak
- Kişilerarası Temas: İnsanlarla tanışmak, etki-leşim içinde olmak ve dostluklar kurmak
- Kişisel Gelişim: Yeni bakış açıları kazanmak, önemli ve faydalı hissetmek
- Kariyer Yönlendirme: Deneyim ve işiyle ilgili bağlantılar kazanmak
- Dışsal Ödüller: Ücretsiz üniforma, yemek, ko-naklama ve ulaştırma

Bang ve Chelladurai'nin araştırmasının önemli sonuçlarından birisi vatanseverlik boyutunun güçlü bir motivasyon faktörü olarak ortaya çıkmasıdır.¹⁰ Spor etkinliklerindeki yerel gönüllüler, ülkelerinin etkinliği yönetmede başarılı olmasına ve uluslararası prestij kazanmasına yardımcı olmakla motive olabilmektedir. Bu sonuç spor organizasyonlarındaki gönüllülerin motivasyonel kaynaklarının diğer bağ-lamlardaki gönüllülerden farklı olabileceğini kanıtlar niteliktedir.¹¹ Bang ve Chelladurai, uluslararası orga-nizasyonun doğası gereği gönüllü olma nedeninin başkalarına yardım etmek gibi bir sebepten çok or-ganizasyonun kendisinde birleştiğine dikkat çekmiş-tir.¹¹ Bang ve Ross da yaptıkları araştırmalarında, Bang ve Chelladurai'nin geliştirdiği ölçeğe ve bul-dukları altı faktöre spor sevgisi adıyla bir faktör ek-lemiştir.¹⁰ Bu faktörün spor etkinliklerinde gönüllü olmak için farklı ülke veya eyaletlerden gelenler gibi bazı gönüllülerin motivasyonlarını açıklayabileceği düşünülmüştür. Araştırma sonucunda spor sevgisi bo-yutu ile motivasyon arasında güçlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Özel spor etkinliklerinin doğası gereği gönüllülük nedenleri başkalarına yardım etmekten

çok spora duyulan ilgiye dair olabilmektedir. Bununla birlikte bu sonuç bize küçük veya büyük spor organizasyonlarında gönüllü olan bireyler için benzer dinamiklerin işleyebileceğini düşündürmektedir.¹¹

Gönüllülerin gönüllü oldukları süreçten duydukları memnuniyetin de gönüllü motivasyonu ile ilişkili olabileceğine dair araştırmalar bulunmaktadır.^{5,11} Gönüllünün deneyimini kendi beklentileri çerçevesinde değerlendireceği ve memnuniyet durumuna göre gönüllü olmaya devam edip etmeme kararını etkileyebileceği ifade edilmektedir.¹² Bu durum, gönüllü motivasyonu üzerinde çalışmayı gerektirmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden kesitsel tarama modeliyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini, İstanbul ilinde bulunan üniversitelerin spor bilimleri lisans programlarında eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Katılımcılarla görüşmeler sağlanmadan önce bilgilendirilmiş onam formu sunulmuştur. Ayrıca katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katkı sağlamıştır. Araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde olasılıksız örneklem yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, İstanbul'da vakıf ve devlet üniversitelerinde spor bilimleri fakültesinde eğitim gören 206 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem, spor bilimleri fakültesinde “gönüllülük” ve “topluma hizmet uygulamaları” derslerini alan dolayısıyla gönüllülük faaliyetlerine katılım sağlamış öğrenciler olarak belirlenmiştir. Bu durum göz önünde bulundurularak, ölçekte herhangi bir değişiklik yapılmadan, sorunsuz şekilde uygulanmıştır. Anket uygulaması için ilgili bölümlerdeki akademisyenlerle iletişime geçilmiştir. Anket araştırması 2022 yılı Mart ve Nisan aylarında üniversitelerde öğrencilerle yaklaşık 10 dk yüz yüze görüşme ile tamamlanmıştır. Bu araştırma, Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun şekilde tamamen etik kurallar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma için gerekli etik kurul onayı 12 Ocak 2022 tarihinde (no: E-71457743-050.01.04-2022.137548.3-276) İstanbul Gedik Üniversitesinden alınmıştır.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Bang ve ark. tarafından geliştirilen, Fişne ve Karagöz tarafından

da Türkiye’de geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan “Uluslararası Spor Organizasyonları için Gönüllü Motivasyonları Ölçeği” (USOGMÖ) kullanılmıştır.^{13,14} Ölçek Türkçeye uyarlanırken 30 maddeden 25’ine, 7 boyuttan 6’ya düşürülmüştür. Altı boyut, içerdikleri maddelere göre “değerlerin ifadesi”, “vatanseverlik”, “spor sevgisi”, “kariyer yönlendirme”, “kişisel ilişkiler” ve “dışsal ödüller” şeklinde adlandırılmıştır. Belirlenen boyutlar ve ölçeğin geneli için Fişne ve Karagöz tarafından yapılan güvenilirlik testinden elde edilen sonuçlar ile açımlayıcı faktör analizinden elde edilen sonuçlar, ölçeğin güvenilir ve yeterli olduğunu ortaya koymaktadır (Cronbach alfa değeri 0,894’tür).¹⁴

Araştırma kapsamında toplanan verilere göre ölçeğe ve alt boyutlara ilişkin güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Ölçeğe dair güvenilirlik katsayısı 0,926 olarak hesaplanmıştır. “Vatanseverlik, değerlerin ifadesi, spor sevgisi, kariyer yönlendirme, kişilerarası ilişkiler, dışsal ödüller” alt boyutlarına ilişkin güvenilirlik katsayıları sırasıyla 0,904, 0,825, 0,810, 0,827, 0,871, 0,828 olarak bulunmuştur. Hem ölçeğin geneline hem de alt boyutlara ilişkin güvenilirlik değerleri oldukça yeterli düzeyde olduğu gözlemlenmiştir.

VERİ ANALİZİ

Öğrencilerin cinsiyet, öğrenim gördükleri üniversite, bölüm, Spor deneyim yılları, spora başlama yılları ve gelir düzeylerini belirlemeye yönelik betimsel istatistik yapılmıştır.

Araştırmada veri toplamak için kullanılan ölçek ile elde edilen verilerin hangi tür istatistiki testlere tabi tutulacağına karar vermek amacıyla normallik testi uygulanmıştır. Normallik testinde örneklem sayısı 50’den fazla olduğu için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Bu teste dair verilerde, $p < 0,05$ olduğunda verilerin normal dağılım göstermediği anlaşılmaktadır. USOGMÖ ve alt boyutlarına dair yapılan normallik testinde, verilerin normal dağılım göstermediği saptanmıştır ($p < 0,05$). Bu nedenle bu araştırmada nonparametrik testler uygulanmıştır. İki değere sahip olan değişkenler (cinsiyet, üniversite çeşidi, spor deneyimi, spora başlama yaşı) nonparametrik testler arasından Mann-Whitney U testi ile ikiden fazla değere sahip olanlar (bölüm, gelir düzeyi) ise Kruskal-Wallis H testi ile analiz edilmiştir.¹⁵ İstatistiksel analizler için IBM

SPSS Statistics (Versiyon 25.0. Armonk, NY: IBM Corp., ABD) paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GÖNÜLLÜ OLMA MOTİVASYONLARINA İLİŞKİN BULGULAR

Tablo 1'de araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin gönüllü olma motivasyonlarına dair ortalama değerler incelendiğinde; ölçeğin genelinde, vatanseverlik, değerlerin ifadesi, spor sevgisi, kariyer yönlendirme ve kişilerarası ilişkiler alt boyutlarında ortalamaların yüksek seviyesinde çıktığı, dışsal ödüller alt boyutunda ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

CİNSİYET DEĞİŞKENİ İLE İLGİLİ BULGULAR

Tablo 2'deki verilere göre spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel anlamda farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Buna ek olarak, kadın üniversite öğrenci-

lerinin sadece dışsal ödüller alt boyutunda erkeklere kıyasla daha düşük ortalamalara sahip olduğu, diğer alt boyutlarda ve ölçeğin tamamında erkeklerden daha yüksek ortalamalara ulaştığı saptanmıştır.

ÖĞRENİM GÖRÜLEN ÜNİVERSİTE DEĞİŞKENİ İLE İLGİLİ BULGULAR

Tablo 3'teki verilere göre üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının öğrenim görülen üniversite değişkenine göre ölçek genelinde ($p<0,05$), spor sevgisi alt boyutunda ($p<0,05$), kariyer yönlendirme alt boyutunda ($p<0,05$) ve dışsal ödüller alt boyutunda ($p<0,05$) anlamlı farklılıkların olduğu saptanmıştır. Ortalamalar incelendiğinde, farklılıkların tamamının vakıf üniversitesi öğrencilerinin genel ve alt boyutlarda motivasyon puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

BÖLÜM DEĞİŞKENİ İLE İLGİLİ BULGULAR

Tablo 4'teki veriler kapsamında, üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair

TABLO 1: Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair ortalamalar.

	N	\bar{X}	SS	Ortalama karşılığı
USOGMÖ		5,50	0,96	Katılıyorum
Vatanseverlik		5,57	1,40	Katılıyorum
Değerlerin ifadesi		5,85	1,10	Katılıyorum
Spor sevgisi	206	5,99	1,04	Katılıyorum
Kariyer yönlendirme		5,75	1,11	Katılıyorum
Kişilerarası ilişkiler		5,57	1,31	Katılıyorum
Dışsal ödüller		3,74	1,95	Kararsızım

USOGMÖ: Uluslararası Spor Organizasyonları için Gönüllü Motivasyonları Ölçeği; SS: Standart sapma.

TABLO 2: Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının cinsiyet değişkenine göre Mann-Whitney U testi sonuçları.

Cinsiyet Değişkenler	Kadın (n=58)		Erkek (n=148)		Mann-Whitney U	p değeri
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS		
USOGMÖ	5,47	0,80	5,56	1,01	4194,000	0,799
Vatanseverlik	5,66	1,23	5,54	1,47	4262,500	0,938
Değerlerin ifadesi	6,03	0,98	5,78	1,14	3794,500	0,191
Spor sevgisi	6,00	0,85	5,98	1,11	3969,000	0,394
Kariyer yönlendirme	5,83	0,95	5,71	1,18	4232,000	0,875
Kişilerarası ilişkiler	5,64	1,08	5,55	1,40	4227,500	0,866
Dışsal ödüller	3,64	1,86	3,78	1,99	4172,000	0,755

USOGMÖ: Uluslararası Spor Organizasyonları için Gönüllü Motivasyonları Ölçeği; SS: Standart sapma.

TABLO 3: Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının cinsiyet değişkenine göre Mann-Whitney U testi sonuçları.

Üniversite Değişkenler	A (n=109)		B (n=97)		Mann-Whitney U	p değeri
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS		
USOGMÖ	5,40	0,89	5,61	1,02	4439,500	0,047
Vatansverlik	5,54	1,31	5,61	1,52	4923,500	0,392
Değerlerin ifadesi	5,88	1,01	5,82	1,19	5219,000	0,873
Spor sevgisi	5,85	0,97	6,14	1,11	4123,000	0,006
Kariyer yönlendirme	5,62	1,11	5,89	1,11	4389,000	0,035
Kişilerarası ilişkiler	5,51	1,31	5,64	1,31	4900,000	0,362
Dışsal ödüller	3,43	1,81	4,10	2,05	4325,500	0,024

USOGMÖ: Uluslararası Spor Organizasyonları için Gönüllü Motivasyonları Ölçeği; SS: Standart sapma.

TABLO 4: Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının bölüm değişkenine göre Kruskal-Wallis H testi sonuçları.

	Bölüm	N	\bar{X}	SS	Kruskal-Wallis H	p değeri
USOGMÖ	Antrenörlük	56	5,49	1,09	0,543	0,762
	Beden eğitimi öğretmenliği	78	5,49	0,82		
	Spor yöneticiliği	72	5,51	1,00		
Vatansverlik	Antrenörlük	56	5,68	1,38	0,953	0,621
	Beden eğitimi öğretmenliği	78	5,57	1,43		
	Spor yöneticiliği	72	5,48	1,41		
Değerlerin ifadesi	Antrenörlük	56	5,76	1,26	0,082	0,960
	Beden eğitimi öğretmenliği	78	5,91	1,03		
	Spor yöneticiliği	72	5,86	1,05		
Spor sevgisi	Antrenörlük	56	5,92	1,07	0,314	0,855
	Beden eğitimi öğretmenliği	78	6,10	0,90		
	Spor yöneticiliği	72	5,92	1,17		
Kariyer yönlendirme	Antrenörlük	56	5,76	1,30	1,047	0,592
	Beden eğitimi öğretmenliği	78	5,74	0,96		
	Spor yöneticiliği	72	5,75	1,13		
Kişilerarası ilişkiler	Antrenörlük	56	5,57	1,40	0,243	0,886
	Beden eğitimi öğretmenliği	78	5,63	1,23		
	Spor yöneticiliği	72	5,52	1,34		
Dışsal ödüller	Antrenörlük	56	3,71	2,06	5,613	0,060
	Beden eğitimi öğretmenliği	78	3,40	1,83		
	Spor yöneticiliği	72	4,15	1,95		

USOGMÖ: Uluslararası Spor Organizasyonları için Gönüllü Motivasyonları Ölçeği; SS: Standart sapma.

motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının bölüm değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

SPOR DENEYİMİ DEĞİŞKENİ İLE İLGİLİ BULGULAR

Tablo 5'teki bulgulardan hareketle, üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının

spor deneyimi değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

SPORA BAŞLAMA YAŞI DEĞİŞKENİ İLE İLGİLİ BULGULAR

Tablo 6'da görüldüğü gibi üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının spora

TABLO 5: Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının sportif deneyim değişkenine göre Mann-Whitney U testi sonuçları.

Sportif deneyim Değişkenler	-9 (n=78)		+10 (n=128)		Mann-Whitney U	p değeri
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS		
USOGMÖ	5,53	0,96	5,48	0,96	4805,000	0,652
Vatanseverlik	5,60	1,29	5,55	1,48	4975,000	0,967
Değerlerin ifadesi	5,80	1,11	5,88	1,10	4823,000	0,680
Spor sevgisi	5,91	1,13	6,03	0,99	4863,500	0,753
Kariyer yönlendirme	5,75	1,13	5,74	1,11	4912,000	0,846
Kişilerarası ilişkiler	5,71	1,17	5,49	1,39	4640,000	0,392
Dışsal ödüller	3,94	2,10	3,63	1,86	4572,000	0,310

USOGMÖ: Uluslararası Spor Organizasyonları için Gönüllü Motivasyonları Ölçeği; SS: Standart sapma.

TABLO 6: Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya dair motivasyonları ve alt boyutlarına dair puanlarının spora başlama yaşı değişkenine göre Mann-Whitney U testi sonuçları.

Spora başlama yaşı Değişkenler	-10 (n=105)		+11 (n=101)		Mann-Whitney U	p değeri
	\bar{X}	SS	\bar{X}	SS		
USOGMÖ	5,42	1,01	5,58	0,89	4827,000	0,266
Vatanseverlik	5,44	1,49	5,71	1,30	4739,000	0,184
Değerlerin ifadesi	5,84	1,14	1,06	1,11	5300,000	0,995
Spor sevgisi	5,94	1,05	6,04	1,05	4983,500	0,449
Kariyer yönlendirme	5,69	1,15	5,81	1,08	4951,000	0,409
Kişilerarası ilişkiler	5,45	1,46	5,71	1,13	4958,000	0,417
Dışsal ödüller	3,67	1,89	3,82	2,03	5077,000	0,597

USOGMÖ: Uluslararası Spor Organizasyonları için Gönüllü Motivasyonları Ölçeği; SS: Standart sapma.

başlama yaşı değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

TARTIŞMA

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin gönüllü olma motivasyonlarına dair ortalama değerlerin ölçeğin genelinde, vatanseverlik, değerlerin ifadesi, spor sevgisi, kariyer yönlendirme ve kişilerarası ilişkiler alt boyutlarında “Katılıyorum” seviyesinde yani yüksek düzeyde çıktığı, dışsal ödüller alt boyutunda ise “Kararsızım” seviyesinde yani orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin kişisel gelişimlerini önemsedikleri kültürel düzeyde Türk toplumunun yardımseverlik anlayışı Avan ve Kalenderoğlu ile paralel bir tavır sergiledikleri ifade edilebilir.^{16,17} Er ve Güzel Gürbüz tarafından yapılan araştırmada, en yüksek ortalamaya sahip alt boyut de-

ğerlerin ifadesi olurken, en düşük ortalamaya sahip alt boyut dışsal ödüller alt boyutu olmuştur.¹⁸ Bu araştırmada ise spor sevgisi en yüksek ortalamaya ulaşan alt boyut olurken değerlerin ifadesi ikinci sırada gelmektedir. Fişne ve Karagöz de değerlerin ifadesi alt boyutunun en yüksek ortalamaya sahip olduğunu bulurken, dışsal ödüller alt boyutunun en düşük ortalamaya sahip olduğunu ifade etmişlerdir.¹⁴

Sporda gönüllü motivasyonunda cinsiyet değişkenini araştıran çok sayıda araştırmaya rastlanmıştır. Bu araştırmalar arasında, Bulut, tüm alt boyutlarda erkekler lehine anlamlı farklılık olduğunu belirtirken diğer taraftan Barsbuğa ve Bektaş’ın araştırmaları bu sonucun tam tersine alt boyutlarda anlamlı farklılık tespit edememiştir. Bu araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda da tıpkı Barsbuğa ve Bektaş’ın sonuçları gibi cinsiyet değişkenine göre üniversite

öğrencilerinin uluslararası spor organizasyonlarında gönüllü olmaya yönelik motivasyonlarının istatistiksel anlamda farklılaşmadığı bulunmuştur.¹⁹⁻²¹ Buna ek olarak Atçı ve ark. tarafından Mersin’de yapılan araştırmada, spor sevgisi, kariyer yönelimi, kişisel gelişim alt boyutlarında kadınlar lehine, Er ve Güzel Gürbüz tarafından İstanbul’da gerçekleşen dört farklı organizasyonu içerecek şekilde yürütülen araştırmada ise sadece değerlerin ifadesi alt boyutunda kadınlar lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir.^{18,22} Okada ve ark. ise yedi ülkeyi (Finlandiya, Gana, Hindistan, Japonya, İsviçre, Tanzanya, Amerika Birleşik Devletleri) içeren araştırmalarında cinsiyet değişkeninin gönüllülük motivasyonunda bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşmıştır.²³ Diğer taraftan, Downward ve ark. spor organizasyonlarındaki gönüllü kadınların, gönüllülük ile ilgili motivasyonlarının kişisel gelişim, deneyim kazanma, özgeçmiş zenginleştirme gibi bireysel kazanımlara odaklandığı belirtmiş, Skirstad ve Hanstad bu bulgularla benzer sonuçlara ulaştıklarını açıklamıştır.^{24,25} Buna ek olarak, 2005 yılı öncesinde yapılan farklı araştırmalarda da gönüllü motivasyonu için kişisel kazanımların önemli olduğu vurgulanmıştır.^{12,26-28} Bununla birlikte, Türkiye örneğinde yapılan başka araştırmada ise kadınların gönüllülük motivasyonlarının grup amacına yönelik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.⁴

Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonlarında gönüllü olmaya yönelik motivasyon alt boyutlarının buldukları üniversitelere göre değerlendirmesinde veri toplanan iki üniversiteden vakıf üniversitesi, devlet üniversitesine göre ölçek genelinde, spor sevgisi, kariyer yönlendirme ve dışsal ödüller alt boyutlarında anlamlı derecede farklılık oluşturup daha yüksek ortalamalara ulaşmıştır. Vakıf üniversitesi öğrenci portföyünde, burslu öğrencilere ek olarak belli gelir düzeyinin üstünde öğrenciler yer almaktadır. Devlet üniversitesinde ise her gelir düzeyinden öğrenci öğrenim görmektedir. Bu bağlamda veriler değerlendirildiğinde, vakıf üniversitesi öğrencilerinin kariyer yönlendirme ve dışsal ödüller boyutlarında daha yüksek ortalamalara sahip olması; Daria ve Maria’nın araştırmasında öne çıkan mesleki ve kişisel kazanımlardan beslenen kariyer odaklılık boyutuyla benzerlik taşımaktadır.²⁹ Üniversite öğrencilerinin kişisel donanımlar edinmek ve mevcut

donanımlarını geliştirmek amacı ile buldukları bir ortamda, bu akış içerisinde hareket etmeleri son derece doğaldır. Buna ek olarak, gönüllülük organizasyonlarının hizmet veren gönüllülere maddi bir kazanım sağlamaması, zaten farklı bir şehirde okuyarak ailesinden gelen bütçe ile hayatını sürdürmeye çalışan öğrenciler için gönüllülüğün kapısının kapanmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda, vakıf üniversitesi öğrencilerinin devlet üniversitesi öğrencilerine kıyasla daha yüksek motivasyon ortalamalarına sahip olması, gönüllülük için belli bir gelir düzeyine sahip olmak gerektiği şeklinde yorumlanabilir. Bu duruma dair daha net bir yorum yapabilmek için gelir düzeyi değişkenine ilişkin bulguların ele alınması gerekir.

Üniversite öğrencilerinin uluslararası spor organizasyonlarında gönüllü olmaya yönelik motivasyon alt boyutlarının öğrencilerin bölümlerine göre istatistiksel anlamda farklılaşmadığı saptanmıştır. Literatür incelendiğinde, spor bilimlerinde lisans düzeyinde öğrenci olan ve mezun olmuş kişilerin, diğer fakültelerdeki öğrenci ve mezunlara kıyasla spor organizasyonlarına gönüllü olma motivasyonlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur.³⁰ Bu araştırma kapsamında diğer fakültelerden katılımcıların bulunmaması, bu bağlamda yapacağımız karşılaştırmayı sınırlandırır da elde ettiğimiz verilere göre antrenörlük, beden eğitimi öğretmenliği ve spor yöneticiliği bölümlerindeki öğrencilerin ortalamalarının dışsal ödüller alt boyutu dışında oldukça yüksek olması hem literatürü doğrulamakta hem de spor bilimlerinde lisans eğitimi alan kişilerin spora karşı olumlu tutumlarının hâlâ sporun amatör ruhundan beslendiğini göstermektedir. Sporun amatör ruhu olarak nitelediğimiz olgu, maddi kazanımların ikincil derecede önemsenmesi hatta hiç önemsenmesi olarak açıklanabilir. Bu durum, gönüllülüğün doğası ile de oldukça uyumludur. Diğer taraftan daha önceki paragrafta değindiğimiz araştırmalar, değerlerin ifadesi, spor sevgisi ve kariyer yönlendirme gibi farklı kişisel kazanımlar elde etmek için gönüllülük yapıldığına dair birçok sonuç ortaya koymuştur. Bu araştırmalara ek olarak, Smith ve ark., kültürel deneyimler edinmek ve bu deneyimleri edinmek için yurtdışına gitmek güdüsüyle gönüllülük yapıldığını; Sarol ve ark., gönüllü öğ-

rencilerin sosyal sorumluluğun ardından ikincil de-recede kazanım olarak kişisel gelişim edinmek gü-düsüyle ile hareket ettiğini ifade etmiştir.^{16,31} Gönüllülüğe katılım motivasyonu ile gönüllükten elde edilen kazanımlar arasındaki bağlantıyı birlikte inceleyen Erturan Öğüt ve ark., katılım motivas-yonlarını kariyer geliştirme, spor sevgisi, katkıda bulunmak, boş zaman değerlendirme isteği ve sos-yal sorumluluk olarak sıralamış, elde edilen kaza-nımları ise bireysel, sosyal ve örgütsel olarak sınıflandırmıştır.³² Er ve Güzel Gürbüz gönüllülüğe katılım motivasyonlarına dair bulgularında, değer-lerin ifadesi alt boyutu başta olmak üzere sırasıyla, spor sevgisi, vatanseverlik ve kişilerarası ilişkiler alt boyutlarının önemli güdüleyiciler olduğunu; kariyer yönlendirme ve dışsal ödüller alt boyutlarının ise daha düşük seviyede güdüleyiciler olduğunu belirt-mişlerdir.¹⁸ Bu araştırmaya göre dışsal ödüller alt boyutu dışında elde edilen ortalamaların oldukça yüksek çıktığı, alt boyutların spor sevgisi başta olmak üzere değerlerin ifadesi, kariyer yönlendirme, vatanseverlik, kişilerarası ilişkiler ve dışsal ödüller olarak sıralandığı görülmüştür. Dolayısıyla bulgu-larımız Er ve Güzel Gürbüz'un araştırması ile çok daha fazla benzerlik göstermektedir. Bulgularımız-zın 10 yıl önce yapılan bir araştırmaya nazaran aynı yılda yapılan bir araştırma ile benzerlik göstermesi, toplumun gönüllü olma güdülerinin son 10 yılda farklılaştığını da göstermektedir. Cuskelly ve ark. tarafından 2002 yılında yapılan araştırmada, gönül-lüleri marjinal ve kariyer olarak iki grupta değer-lenirse de gönüllülük gerçekleştiren kişilerin zaman içinde motivasyonlarında değişiklik olabile-ceğinin unutulmaması gerektiğini de belirtmişler-dir.^{18,33} Bu da 10 yıl önceki bir araştırmaya kıyasla farklı motivasyonel boyutların ön plana çıkmasını açıklamaktadır. Buna ek olarak, farklı araştırmalarda spor organizasyonları için gönüllü olan kişile-rin spor sevgisi alt boyutundan yüksek oranda güdülendiğinin tespit edilmesi, sporla ilgili gönül-lüğün belli bir gruba hitap ettiğini, bu grup dışından çok az sayıda kişinin sporda gönüllülüğe çekilebil-diğini göstermektedir. Bu konu diğer taraftan, spora ve genel olarak hareket etmeye olan yaklaşımın ki-şilere aktarılması ile de alakalıdır. Dolayısıyla, eği-tim sürecinde kişilere verilecek beden eğitimi ve

spor yaklaşımının spordaki gönüllülük için önem ta-şındığı ifade edilebilir.

Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonla-rında gönüllü olmaya yönelik motivasyon alt boyut-larının spor deneyimi süresine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur. Literatürde bu değişkenlerden spor deneyimi ile ilgili olarak; li-sanslı sporcular ve daha önce gönüllülük deneyimi açısından iki farklı araştırmaya rastlanmıştır. Bu iki araştırmadan birinde deneyimli gönüllülerin lehine tüm motivasyon boyutlarında Angosto ve ark. diğ-e-rinde ise daha deneyimli lisanslı sporcular lehine sa-dece bağlılık boyutunda Bektaş anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.^{21,34} Bu araştırmada, ortalamalara göre spor deneyimi çok olan grubun sadece değerle-rin ifadesi ve spor sevgisi alt boyutlarında daha yük-sek puanlar elde ettiği görülmüştür. Daria ve Maria tarafından yapılan araştırmada, 18 yaş altı spor gönüllüleri için en önemli güdünün, diğer insanların saygısını kazanmak için kendi değerini kanıtlamak olduğu; 19-21 yaş arası spor gönüllüleri için en önemli güdünün, mesleki ve kişisel kazanımlar elde ederek kariyer inşasında yardımcı olacak donanıma ulaşmak olduğu, 22 yaş ve üstü spor gönüllüleri için en önemli güdünün, diğer insanlara yardım etme ola-nağı elde etmek olduğu belirlenmiştir.²⁹ Bu bağlamda spor deneyimi ile ilişkin bulguları spora başlama yaşı ile birlikte değerlendirmek daha güçlü bir yorum ya-pabilmemizi sağlayacaktır ki bir sonraki bölümde spora başlama yaşına ilişkin tartışmada bu durum bu şekilde tartışılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin spor organizasyonla-rında gönüllü olmaya yönelik motivasyon alt boyut-larının spora başlama yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur. Ortalamalara göre spora başlama yaşı değişkeninde, tüm alt bo-yutlarda ve ölçeğin genelinde 11 yaş ve sonrasında spora başlayanların daha yüksek ortalamalara ulaştığı görülmüştür. Daria ve Maria tarafından yapılan araştırmada, 18 yaş altı spor gönüllüleri için en önemli güdünün, diğer insanların saygısını kazanmak için kendi değerini kanıtlamak olduğu; 19-21 yaş arası spor gönüllüleri için en önemli güdünün, mes-leki ve kişisel kazanımlar elde ederek kariyer inşas-ında yardımcı olacak donanıma ulaşmak olduğu, 22 yaş ve üstü spor gönüllüleri için en önemli güdünün,

diğer insanlara yardım etme olanağı elde etmek olduğu belirlenmiştir.²⁹ Spora başlama yaşı ve spor deneyimi değişkenlerine dair sonuçları ve literatürü birlikte değerlendirildiğinde, spor deneyiminin motivasyon boyutlarında değişim yarattığını, bu değişimin de bireyselden sosyal ve örgütsel odaklılığa doğru gerçekleştiği söylenebilir. Bu noktada, gönüllüğün temeli olan, diğerlerine odaklanmak, diğerleri için bir şeyler yapmak fikrinin erkenden atılması önem kazanmaktadır ki bazı araştırmacıların lisans düzeyi eğitimlerinde teori ve uygulamalı ders veya programlar ile gönüllülüğe yönelik stratejilerin geliştirilmesi gerektiğini ifade etmesi, gönüllülük için deneyim ile eğitimin eş güdümlü gitmesi şeklinde yorumlanabilir.^{34,35}

SONUÇ

Tüm bu değerlendirmeler ışığında bazı önerilerde bulunulabilir. Araştırma sonucunda, katılımcıların uluslararası spor organizasyonlarında gönüllü olmaya, spor sevgisi, değerlerin ifadesi, kariyer yönlendirme ve kişilerarası ilişkiler alt boyutlarında yüksek düzeyde çıktığı görülmüştür. Buradan hareketle, gönüllülük motivasyonunun artması için üniversitelerde gönüllülük ya da sosyal sorumluluk faaliyetleri kapsamında kulüplerin açılması ve öğrencilerin gönüllülük gerektirecek organizasyonlardan haberdar edilmesi öneri olarak sunulabilir. Üniversite öğrencilerinin gönüllü olarak katıldığı organizasyonlarda, beşeri ilişkiler geliştirmeleri oldukça önemlidir. Öğrencilerin kariyer yolculuklarında bu ilişkilerin ge-

liştirilmesi için üniversitelerde uygun ortamlar yaratılmalıdır. Araştırma sonucunda dışsal ödüller alt boyutunda ise orta düzeyde motivasyona sahip olduğu görülmüştür. Ücretsiz iş gücü olarak görülen gönüllüler, organizasyonlarda ihtiyaç duyulan insan kaynağının en değerlisidir. Araştırmada yer alan katılımcıların öğrenci olması ve düzenli gelirlerinin olmaması dolayısıyla öğrencilerin beslenme, ulaşım, konaklama gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması, gönüllük faaliyetlerine katılım motivasyonlarını artırabileceği düşünülmektedir. Sonuç olarak, bu araştırma ile uluslararası spor organizasyonlarında gönüllü çalışmaların teşvik edileceği, uzun vadede gönüllülüğün spor kültürüne yerleşmesi için alan yazına ışık tutacağı öngörülmektedir.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Bu çalışma hazırlanırken tüm yazarlar eşit katkı sağlamıştır.

KAYNAKLAR

- Dingle A, Sokolowski W, Saxon-Harrod SK, Smith JD, Leigh R. Measuring Volunteering: A Practical Toolkit. Washington DC and Bonn, Germany: Independent Sector and United Nations Volunteers; 2001. [\[Link\]](#)
- Strigas AD, Jackson Jr EN. Motivating Volunteers to Serve and Succeed: Design and Results of a Pilot Study that Explores Demographics and Motivational Factors in Sport Volunteerism. *Inter. Sports J.* 2003;7(1):111. [\[Link\]](#)
- Wang PZ. Assessing Motivations for Sports Volunteerism. *Advances in Consumer Research.* 2004;31:420-5. [\[Link\]](#)
- Yıldız A. Volunteers motivation and sense of community in a sports event [Master thesis]. Ankara: Middle East Technical University; 2015. Erişim tarihi: 23.05.2022. Erişim linki: [\[Link\]](#)
- Farrell JM, Johnston ME, Twynnam GD. Volunteer motivation, satisfaction, and management at an elite sporting competition. *Journal of Sport Management.* 1998;12(4):288-300. [\[Crossref\]](#)
- Ringuet-Riot C, Cuskelly G, Auld C, Zakus DH. Volunteer roles, involvement and commitment in voluntary sport organizations: evidence of core and peripheral volunteers. *Sport in Society.* 2014;17(1):116-33. [\[Crossref\]](#)
- Stewart B, Nicholson M, Smith A, Westerbeeck H. Australian Sport-Better by Design?: The Evolution of Australian Sport Policy. 1st ed. London: Routledge; 2004. [\[Crossref\]](#)
- Caldwell LL, Andreck KL. Motives for initiating and continuing membership in a recreation-related voluntary association. *Leisure Sciences.* 1994;16(1):33-44. [\[Crossref\]](#)
- Williams PW, Dossa KB, Tompkins L. Volunteerism and special event management: a case study of whistler's men's world cup of skiing. *Festival Management and Event Tourism.* 1995;3(2):83-95. [\[Link\]](#)

10. Bang H, Chelladurai P. Development and Validation of the Volunteer Motivations Scale for International Sporting Events (VMS-ISE). *International Journal of Sport Management and Marketing*. 2009;6(4):332-50. [[Crossref](#)]
11. Bang H, Ross SD. Volunteer motivation and satisfaction. *Journal of Venue and Event Management*. 2009;1(1):61-77. [[Link](#)]
12. Cnaan RA, Goldberg-Glen RS. Measuring motivation to volunteer in human services. *The Journal of Applied Behavioral Science*. 1991;27(3):269-84. [[Crossref](#)]
13. Bang H, Alexandris K, Ross SD. Validation of the revised volunteer motivations scale for international sporting events (VMS-ISE) at the Athens 2004 Olympic Games. *Event Management*. 2008;12(3-4):119-31. [[Crossref](#)]
14. Fişne M, Karagöz Y. Uluslararası Spor Organizasyonları İçin Gönüllü Motivasyonları Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması [The adaptation of "Volunteer Motivations Scale For International Sporting Events" into Turkish]. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 2016;1(1):1-16. [[Crossref](#)]
15. Alpar R. Spor, Sağlık ve Eğitim Bilimlerinden Örneklerle Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenirlilik. 1. Baskı. Ankara: Detay Yayıncılık; 2010.
16. Sarol H, Ekinci E, Karaküçük S. Otistik Çocuklar Spor Eğitim Projesi'ne Gönüllü olarak katılan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin görüşleri [The opinions of the physical education and sports high school students participating voluntarily to the sports education project for the autistic children]. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*. 2011;13(Ek Sayı):67-73. [[Link](#)]
17. Avan ŞK, Kalenderoğlu İ. Yabancı öğrencilerin kelime ilişkilendirme testi ile Türk kültürü konusundaki bilişsel yapılarının belirlenmesi [Stating foreign learners' cognitive structures on Turkish cultures with word association test]. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2018;7(19):51-64. [[Link](#)]
18. Er B, Güzel Gürbüz P. Uluslararası spor organizasyonlarında gönüllü motivasyonu ile serbest zaman doyum düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi [Investigation of the relationship between volunteer motivation and leisure satisfaction in international sports organizations]. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 2021;6(1):152-72. [[Crossref](#)]
19. Bulut BA. Uluslararası spor organizasyonlarında görev alan gönüllülerin kişilik özelliklerinin sporda gönüllülük motivasyonları üzerine etkisinin incelenmesi (İstanbul örneği) [Yüksek lisans tezi]. İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi; 2021. Erişim tarihi: 23.05.2022. Erişim linki: [[Link](#)]
20. Barsbuğa Y. Evaluation of motivation among individuals voluntarily assigned in recreative activities. *The 2nd International Conference on the Changing World and Social Research (ICWSR'2016)*; October, 14-16, 2016; Barcelona-Spain. p.1009-16. [[Link](#)]
21. Bektaş S. Spor etkinliklerinde gönüllülük motivasyonu [Yüksek lisans tezi]. Denizli: Pamukkale Üniversitesi; 2021. Erişim tarihi: 23.05.2022. Erişim linki: [[Link](#)]
22. Atçı D, Yenipınar U, Unur K. Gönüllü olma nedenleri: Mersin 2013 -XVII. Akdeniz Oyunları örneği [Reasons to be volunteer: a study on volunteers of Mersin 2013 -XVII. Mediteranean Games]. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*. 2014;11(3):42-56. [[Link](#)]
23. Okada A, Ishida Y, Yamauchi N, Grönlund H, Zhang C, Krasnopolskaya I. Episodic volunteering in sport events: a seven-country analysis. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*. 2021:1-13. [[Crossref](#)] [[PubMed](#)] [[PMC](#)]
24. Downward P, Lumsdon L, Ralston R. Gender differences in sports event volunteering: insights from Crew 2002 at the XVII Commonwealth Games. *Managing Leisure*. 2005;10(4):219-36. [[Crossref](#)]
25. Skirstad B, Hanstad DV. Gender matters in sport event volunteering. *Managing Leisure*. 2013;18(4):316-30. [[Crossref](#)]
26. Frisch MB, Gerrard M. Natural helping systems: a survey of red cross volunteers. *American Journal of Community Psychology*. 1981;9(5):567-79. [[Crossref](#)]
27. Gillespie DF, King AE. Demographic understanding of volunteerism. *Journal of Sociology and Social Welfare*. 1985;12(4):798-816. [[Crossref](#)]
28. Smith DH. Altruism, volunteers, and volunteerism. *Journal of Voluntary Action Research*. 1981;10(1):21-36. [[Crossref](#)]
29. Daria T, Maria P. Features of sport volunteers' motivation in the large Russian region. In: Uslu F, ed. 7th International Conference on Education and Social Sciences (INTCESS 2020). International Organization Center of Academic Research. 2020:134-9. [[Link](#)]
30. Uslu H, Tunç T, Çon M, Taşmektepligil MY, Ermiş A. Evaluation of the factors affecting voluntary participation in sports events in Turkey: Case of Vodafone 39th Istanbul Marathon. *Turkish Journal of Sport and Exercise*. 2020;22(3):444-51. [[Crossref](#)]
31. Smith NL, Cohen A, Pickett AC. Exploring the motivations and outcomes of long-term international sport-for-development volunteering for American Millennials. *Journal of Sport & Tourism*. 2014;19(3-4):299-316. [[Crossref](#)]
32. Erturan Ögüt E, Yenel F, Kocamaz S. The reasons for and the benefits of participation of the volunteers in Turkish Sport Federations: an evaluation related to serious leisure theory. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*. 2013;4(1):48-76. [[Link](#)]
33. Cuskelly G, Harrington M, Stebbins RA. Changing levels of organizational commitment amongst sport volunteers: a serious leisure approach. *Leisure/Loisir*. 2002;27(3-4):191-212. [[Crossref](#)]
34. Angosto S, Díaz-Suárez A, López-Gullón J. Motivation and satisfaction in university sports volunteering. *Journal of Human Sport and Exercise*. 2023;18(1):153-65. [[Crossref](#)]
35. Mirsafian H, Mohamadinejad A. Sport volunteerism: a study on volunteering motivations in university students. *Journal of Human Sport and Exercise*. 2012;7(1):S73-S84. [[Crossref](#)]